

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 166
van **MATTHIAS DIEPENDAELE**
datum: 8 december 2015

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

iMinds - Spin-offcreatie

De strategische onderzoekscentra of SOC's spelen een belangrijke rol in het toekomstgericht maken van de Vlaamse economie. De kennis en innovaties die daar ontwikkeld worden, moeten dan wel de weg vinden van het laboratorium naar de economie. Er moeten dus nieuwe spin-offs worden opgericht rond de meest interessante uitvindingen.

iMinds (het vroegere IBBT) wil economische en maatschappelijke meerwaarde realiseren door middel van excellent onderzoek en het creëren van menselijk kapitaal in het ICT-domein. Spin-offcreatie is een doelstelling binnen de beheersovereenkomst met iMinds. Sinds de oprichting van iMinds in 2004 wist de SOC al vele tientallen spin-offs te realiseren.

1. Kan de minister een overzicht geven van de spin-offs opgericht door iMinds/IBBT sinds 2004 tot op heden en daarbij per spin-off vermelden:
 - a) naam, aard, locatie en datum van oprichting van de spin-offs;
 - b) omzet van deze spin-offs over de periode dat ze bestaan (of bestaan hebben);
 - c) tewerkstelling van deze spin-offs over de periode dat ze bestaan (of bestaan hebben);
 - d) in geval van overname of vereffening: door wie overgenomen en oorzaak van faillissement;
 - e) een overzicht van de IWT-steun en AO-steun die de spin-offs ontvangen hebben gedurende hun bestaansperiode?
2. Wat zijn de verdere ambities van iMinds met betrekking tot het oprichten van spin-offs?
3. De efficiëntie en de kwaliteit van de spin-offs zal opnieuw worden onderzocht in de algemene evaluatie van iMinds in 2016.

Gelet op de meeste recente cijfergegevens m.b.t. spin-offcreatie bij iMinds: welke conclusies trekt de minister hieruit m.b.t. de efficiëntie en kwaliteit van de spin-offs? Welke zaken zullen daarvan worden meegenomen in de evaluatie van iMinds?

ANTWOORD

op vraag nr. 166 van 8 december 2015

van **MATTHIAS DIEPENDAELE**

1. Voor de deelvragen a) en d) verwijzen we naar de lijst met de spin-offs in bijlage 1. Voor deelvraag e) verwijzen we naar de lijst met de IWT- en AO steun in bijlage 2. Voor het deelvragen b) en c) verwijzen we naar de publiek beschikbare informatie in de balanscentrale van de Nationale Bank:
<https://www.nbb.be/nl/balanscentrale/jaarrekeningen-raadplegen>
2. Als toelichting bij deze vraag is het belangrijk te onderlijnen dat de bedrijven uit bijlage 1 enkel verwijzen naar de spin-offs van iMinds zoals omschreven in het convenant:
"opgerichte bedrijven en organisaties waarvan de bedrijfsactiviteit gericht is op het valoriseren van de intellectuele "assets" van iMinds, wetenschappelijke kennis, resultaten van wetenschappelijk of project-gerelateerd wetenschappelijk onderzoek, technologie of administratieve of logistieke innovaties ontwikkeld binnen het onderzoekscentrum"
Naast de creatie van eigen spin-offs beschikt iMinds over een uitgebreid incubatieprogramma om jonge ICT bedrijven te ondersteunen. In dat kader geven we graag mee dat iMinds, sinds 2006, al 101 bedrijven heeft begeleid via haar programma 'Incubatie & Ondernemerschap'. Naast de spin-offs behoren hiertoe ook bedrijven die:
 - investeringen ontvingen van het investeringsfonds iVenture, een zaai kapitaalfonds dat actief was in de periode 2008 en 2013 en door iMinds werd beheerd;
 - deelgenomen hebben aan het iStart programma;
 - het resultaat zijn van onderzoek dat ontwikkeld werd vanuit de iMinds onderzoeksprogramma's (bijv. ICON).

Eind 2014 werkte iMinds een methodologie uit voor de impactmeting van haar portfolio. Hierbij wordt op halfjaarlijkse basis een bevraging gedaan bij de portfolio-bedrijven van de run rate¹ omzet en het aantal VTE². Dit geeft een vollediger beeld van de economische impact dan via de publiek beschikbare informatie (o.a. jaarrekening) mogelijk is. De meest recente bevraging heeft betrekking op Q2; 2015³. Gezien de confidentialiteit van de bevraging wordt niet extern gecommuniceerd over de resultaten van individuele bedrijven, maar zijn alle cijfers op een geaggregeerde basis.

Uit de impactmeting volgt dat de portfolio-bedrijven een "run rate" omzet van 16.85 miljoen euro genereren. Dit is een stijging van meer dan 70% t.a.v. de tweede helft van 2014. De formele "spin-offs" nemen hiervan 12.9 miljoen euro voor hun rekening. De portfolio-bedrijven creëren directe werkgelegenheid voor 363 VTE. Dit is een stijging van ong. 72% t.a.v. de tweede helft van 2014. De formele "spin-offs" zijn goed voor zo'n 203.2 VTE.

¹ De 'run rate' is een extrapolatie van de omzet van de meest recente maand naar 12 maand (dus geen forecast over 12 maand, maar de huidige maandomzet maal 12).

² Hierbij tellen we alle medewerkers die voor het bedrijf werken, zowel op de payroll als inhouse consultants, en zowel in België als in het buitenland.

³ Bevraging van 71 bedrijven, actief in juni 2015, die op dat moment reeds geormerkt waren als deel van de portfolio.

Bovendien doen de iMinds portfolio-bedrijven het internationaal erg goed wat betreft het aantrekken van externe vervolgfianciering: elke euro geïnvesteerd door iMinds opent de deur tot gemiddeld 4 euro externe investeringen. iMinds behoort wat dat betreft tot de top-3% incubatoren wereldwijd. Deze resultaten dragen bij tot de hoge ranking van iMinds in de UBI Global incubatoren vergelijking (Europees én internationaal met in totaal 500 universiteitsincubatoren). In de categorie 'European Top University Business Accelerators' behaalde iStart in 2015 een tweede plaats (eerste deelname in 2014 resulteerde onmiddellijk in een zevende plaats). Sinds eind november 2015 bezet iMinds bovendien de vierde plaats op UBI Globals wereldwijde ranking (plaats 25 in 2014), vlak na wereldwijd gerenommeerde instituten als MIT en Stanford University.

3. Valorisatie van onderzoek is prominent aanwezig in de beleidsnota "Werk, economie, Wetenschap en Innovatie 2014-2019". In de beleidsnota worden de strategische onderzoekscentra vermeld onder de 2de strategische doelstelling "Investeren in een excellente kennisbasis" waarbij gesteld wordt dat de verdere ontwikkeling ervan zal worden ondersteund, aangezien deze instellingen een brugfunctie vervullen tussen het fundamenteel en het toegepast onderzoek. Ook wordt gesteld dat blijvende inspanningen zullen worden geleverd om de impact van de SOC's op het vlak van valorisatie te verbeteren, o.m. via samenwerking met Vlaamse bedrijven (o.m. via de clusterpacten) en de creatie van spin-offs.

Valorisatie van onderzoek kan op verschillende manieren plaatsvinden. Maar de creatie van spin-offs is bij de valorisatie van het onderzoek een belangrijke indicator. Vandaar dat er in de convenanten van de SOC's een specifieke prestatie-indicator (KPI) voorzien is m.b.t. het aantal nieuwe spin-offs. De opgelegde doelstelling wordt in de convenanten gereflecteerd door een "SMART indicator" waarbij rekening gehouden wordt met de specificiteit van de technologiesector waar de SOC actief is en eventuele andere (externe) randvoorwaarden (maturiteit, drempels, industrieel weefsel, markt, enz.). Om de SOC's m.b.t. spin-off creatie te ondersteunen werd in 2011 het Spin-Off Financieringsinstrument (SOFI) opgericht.

In het geval van iMinds stellen we vast dat er tot op heden 38 spin-offs werden opgericht. In het huidige convenant is voorzien dat er minimum 13 nieuwe spin-offs opgericht worden voor eind 2016. Gezien iMinds in de periode 2012-2016 reeds 19 spin-offs heeft opgericht blijkt dat de vooropgestelde doelstelling nu reeds behaald werd. Uit de evaluatie 2007-2011 volgt dat valorisatie van onderzoeksresultaten een belangrijk aspect is van iMinds inspanningen om zijn maatschappelijke en economische impact te bewerkstelligen. Vandaar dat het onderzoekscentrum binnen het iStart raamwerk verschillende mechanismen heeft voorzien om de valorisatie van onderzoeksresultaten van instituten en partnerbedrijven te ondersteunen en het ondernemerschap te stimuleren (iStart, iProof, iBoot Camp, iCubes, iVenture). Uit de toelichting volgt dat iMinds bijzonder goed scoort m.b.t. incubatie (internationale rankings). Voor een meer gedetailleerde analyse dienen we natuurlijk de resultaten van de evaluatie af te wachten.

Het is inderdaad zo dat de huidige convenanten (2012-2016) van de strategische onderzoekscentra Imec, VIB en iMinds in de eerste helft van 2016 worden geëvalueerd. Conform de evaluatiepraktijk die het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) hanteert, werd een plan van aanpak uitgewerkt. Het plan van aanpak voorziet in een generieke (systemische) evaluatie van de drie strategische onderzoekscentra, aangevuld met een grondige specifieke evaluatie van elk strategisch onderzoekscentrum. In het generiek luik wordt o.a. gekeken naar SOFI als instrument ter bevordering van spin-off creatie bij de SOC's. Bij het specifiek luik worden de behaalde resultaten en prestaties gemeten onder meer in termen van effect en impact en dit zowel op wetenschappelijk, maar ook op het maatschappelijk en economisch weefsel (o.a. spin-offs). De resultaten van de evaluatie worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering en vormen de basis voor de onderhandelingen van het nieuw convenant 2017-2021

BIJLAGEN

1. Lijst spin-offs iMinds
2. Lijst spin-offs IMinds IWT en AO steun